

05 Ianuarie 2007, nr. 137

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii privind administrarea și deetizarea proprietății publice

(înregistrat în Parlament cu numărul 4759 din 28 Noiembrie 2006)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii privind administrarea și deetizarea proprietății publice.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei , ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Elaborarea unui asemenea proiect de lege a fost prevăzută în Hotărîrea Guvernului nr. 1288 din 09.11.2006 cu privire la aprobarea Strategiei de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2006-2015 și în Hotărîrea Guvernului nr. 323 din 28.03.2006 pentru aprobarea Planului de activitate a Guvernului pe trimestrul II al anului 2006.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. Dificultatea realizării unei expertize adecvate a proiectului este cauzată de lipsa unei expuneri de motive ce l-ar însoți. Faptul absenței unei asemenea expuneri de motive nu corespunde exigențelor enunțate în art. 23 din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, în partea ce ține de conținutul dosarului de însoțire a proiectului de act legislativ.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Proiectul nu conține referințe la legislația comunitară și alte standarde internaționale relevante domeniului supus reglementării.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului sînt concurente cu alte prevederi ale legislației. Pentru detalii a se vedea p. 13 al prezentului raport de expertiză.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect nu sînt suficient de clare și concise, exprimările nu întrunesc rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, nu respectă regulile de ortografie și punctuație. Pentru detalii a se vedea p. 13 al prezentului raport de expertiză.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul stabilește atribuții ale autorităților publice, proceduri administrative noi, care în procesul de aplicare pot favoriza comiterea unor acte de corupție. Pentru detalii a se vedea p. 13 al prezentului raport de expertiză.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. 4	<p>Articolul 4. <i>Cadrul legislativ al administrării și deetizării proprietății publice</i></p> <p>(1) Raporturile ce țin de administrarea și deetizarea proprietății publice sînt reglementate de legislația civilă, funciară, fiscală, legislația privind proprietatea publică și a autorităților administrației publice și de alte acte normative, cu derogările stabilite de prezenta lege și de legislația cu privire la privatizarea fondului de locuințe, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.</p> <p>(2) Terenurile aferente obiectelor care se privatizează</p>	<p>Considerăm incorectă practică includerii în actele normative a unor articole ce încearcă să stabilească cadrul legal aplicabil unui sau altui domeniu. În opinia noastră, orice asemenea încercare este lipsită de sens, dat fiind faptul că tot cadrul legislativ în vigoare are menirea reglementării relațiilor sociale, iar în final acesta urmează a fi respectat indiferent de faptul dacă este vreo referință generală sau particulară la unul din actele normative sau nu. Astfel, orice asemenea tentativă creează pericolul generării de norme concurente art. 4, 7, 72, 74, 94 și 102 din Constituție.</p> <p>Un asemenea exemplu de premise ale normelor juridice concurente este expus chiar în alin. (2) a art. 4 din proiectul Legii examinat. Astfel, deși alin. (1) este o prevedere generală care include și alin. (2), existența alin. (2) invocă o concurență în raport cu alin. (1). Or, trebuie să menționăm faptul că concurența normelor juridice este o premisă a actului de corupție, bazat pe interpretări eronate ale prevederilor legale.</p>	<p>Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lacune de drept</p>	De exclus sau de revăzut conceptual art. 4 din proiect.

		sau celor privatizate (denumite în continuare <i>terenurile aferente obiectelor privatizării</i>), precum și cele pentru construcții se privatizează în condițiile prezentei legi și ale legislației privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.			
2	Art. 5	<p>Articolul 5. <i>Autoritățile administrației publice cu atribuții în domeniul administrării și deetatăzării proprietății publice</i></p> <p>Autoritățile administrației publice cu atribuții în domeniul administrării și deetatăzării proprietății publice sînt:</p> <p>a) Guvernul, prin intermediul ministerelor și altor autorități administrative (denumite în continuare <i>organe centrale de specialitate</i>) – în privința proprietății de stat;</p> <p>b) autoritățile administrației publice ale unităților</p>	<p>Conform Legii nr. 312 din 08.12.94 privind Curtea de Conturi, Curtea de Conturi are obligația controlului procesului de deetatăzare și privatizare a patrimoniului statului. În legătură cu aceasta, o oportunitate ar fi evidențierea locului acesteia în lista autorităților cu atribuții în domeniul administrării și deetatăzării proprietății publice, importanța Curții de Conturi în asigurarea respectării principiilor deetatăzării proprietății publice.</p> <p>Remarca de la art. 35 alin. (5) din proiect o considerăm insuficientă. Menționăm și acel fapt că Curtea de Conturi nu este un organ al Guvernului (art. 133 din Constituție).</p>	Coruptibilitate Lacune de drept	De revăzut.
3	Art. 10 alin. (4) și (7)	<p>(4) Delimitarea bunurilor proprietate a unităților</p> <p><u><i>se efectuează în conformitate cu legea organică.</i></u></p>	<p>Domeniul de reglementare al legilor în dependență de categorii este stabilit de art. 72 alin. (3) lit. i). O eventuală încercare de a reglementa sau a reitera normele privind domeniul de reglementare a legii organice generează situația normei concurente și contravine normei constituționale.</p>	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus cuvîntul "organică".
4	Art. 11 alin. (3)	<p>(3) Bunurile din domeniul public pot fi gestionate de către autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile și întreprinderile publice <u><i>și, în cazurile prevăzute expres de lege, de către societățile comerciale.</i></u></p>	<p>Atenționăm că întreprinderile publice (astfel cum sînt definite în art. 13) înglobează întreprinderile de stat și cele municipale - care la fel sînt societăți comerciale (a se vedea Secțiunea a 2-a "Societățile comerciale" din Capitolul II Cartea Întii din Codul civil).</p>	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Propunem substituirea textului "de către societățile comerciale" cu expresia "de către alte societăți comerciale".
5	Art. 12 alin. (2)	(2) Cerințele față de documentele ce	A se vedea obiecția de la art. 4.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De revăzut.

		confirmă dreptul de proprietate al statului sau al unității		Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	
6	Art. 12 alin. (3)	(3) În contabilitatea persoanelor juridice în a căror gestiune se află bunuri din domeniul public, evidența acestora se ține distinct, <u>potrivit normelor aprobate de Ministerul Finanțelor.</u>	Obiecția este generată de textul "potrivit normelor aprobate de Ministerul Finanțelor". În acest sens, atenționăm că reglementarea domeniului fiscal este, conform art. 72, 132 din Constituție, în primul rând de competența Parlamentului. Iar conform art. 3 alin. (2) din Codul fiscal - "actele normative adoptate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal, ..., în temeiul și pentru executarea prezentului cod, nu trebuie să contravină prevederilor lui sau să depășească limitele acestuia"(Capitolul 7 din Codul fiscal).	Coruptibilitate Norme de blanșetă Atribuții extensive de reglementare Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul "potrivit normelor aprobate de Ministerul Finanțelor" urmează să fie substituit cu unul similar "potrivit legii".
7	Art. 13 alin. (1)	<u>"întreprindere municipală"</u>	Observăm că termenului de "întreprindere municipală" este fundamentat în mai multe acte legislative în vigoare, dar în particular în Codul civil (art. 179), Legea nr. 845/03.01.92 cu privire la antreprenariat și întreprinderi. Observația noastră privește un aspect de concept, și anume, denumirea de "municipală". Astfel, orice întreprindere fondată de către administrația publică locală (APL) de nivelul I sau II, indiferent de faptul dacă este sau nu vorba de municipiu, se numește - "municipală". Cu toate că cuvântul "municipală" presupune ceva ce aparține municipiului. În legătură cu aceasta, utilizarea termenului de "întreprindere municipală" în privința tuturor întreprinderilor a căror fondator este APL, chiar și fără statut de municipiu, reflectă o inechitate. (deși în practică acest aspect nu determină careva dificultăți de aplicabilitate).	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De revăzut.
8	Art. 13 alin. (6) lit. b)	b) a dat dispoziție obligatorie, a cărei îndeplinire a adus întreprinderii pierderi sau a condiționat insolvabilitatea ei, dacă această dispoziție a fost recunoscută ilegală de instanța judecătorească.	Nu este clar de ce statul sau APL ar putea să dea "dispoziție obligatorie" unei persoane juridice de drept privat cum este, conform art. 13 alin. (1), și întreprinderea publică. Poate fi invocată încălcarea dreptului la proprietate, consfințit la art. 9, 46 din Constituție. Iar această concluzie permite să apreciem că întreprinderea nu ar trebui să răspundă pentru obligațiile fondatorului, iar fondatorul pentru obligațiile întreprinderii, chiar și dacă deciziile fondatorului au determinat insolvabilitatea întreprinderii, astfel cum prevede alin. (5) art. 13. Mai mult decât atât, cele invocate mai sus determină și neclaritatea textului "dacă această dispoziție a fost recunoscută ilegală de instanța judecătorească".	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Deoarece statul sau APL sînt fondatorii unici ai întreprinderilor publice, respectiv "dispoziția obligatorie" urmează, în opinia noastră, să fie înțeleasă drept dispoziția fondatorului întreprinderii, dar nu a statului sau APL ca autoritate publică.
9	Art. 20 alin. (2)	(2) Organele centrale de specialitate și autoritățile administrației publice locale au dreptul de a stabili, în limitele competenței lor, sarcini obligatorii	Atenționăm asupra importanței menținerii unui coraport dintre autoritatea publică ca exponent al puterii și în calitate de fondator a întreprinderii publice (a se vedea obiecția de la art. 13 alin. (6) lit. b)).	Coruptibilitate Costuri exagerate de implementare a normei în raport cu beneficiul public	De revăzut.

		pentru întreprinderile publice, societățile comerciale cu capital public subordonate acestora, pornind de la programele de dezvoltare a ramurilor și a teritoriilor.			
10	Art. 21	Articolul 21. <i>Listele obiectelor nepasibile privatizării</i>	<p>Atenționăm că acest articol vine să stabilească lista obiectelor nepasibile privatizării. Concomitent, atât lit. a) din alin. (1), cât și lit. b) și c) - nu au un caracter exhaustiv. Deși în principiu alin. (3) din art. 21 reconfirmând faptul că listele vor fi aprobate de Parlament, previn caracterul ilegal prin lipsa caracterului exhaustiv al obiectelor nepasibile privatizării, totuși, atenționăm că obiectele ce formează grupa A, B sau C trebuie să fie aprobate de asemenea printr-o lege.</p> <p>De asemenea, caracterul neexhaustiv al listei unor asemenea obiecte și posibilitatea completării acesteia contravine principiilor expuse la art. 3 din proiect și în Hotărârea Guvernului nr. 1288 din 09.11.2006 cu privire la aprobarea Strategiei de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2006-2015. Mai mult decât atât, o asemenea modalitate de expunere determină o instabilitate, iar instabilitatea este factorul negativ fundamental ce influențează climatul investițional.</p> <p>Atenționăm inadmisibilitatea aprobării acestor obiecte printr-o hotărâre a Parlamentului, fapt ce ar contravine atât art. 72 alin. (3) lit. i) din Constituție, dar și ar determina o prezumție a coruptibilității, determinată de caracterul juridic al hotărârii Parlamentului, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pot să nu fie examinate și dezbătute conform procedurii legislative obișnuite (unele etape pot fi omise); • hotărârile nu sînt supuse procedurii de promulgare și, implicit, sînt eschivate de la o procedură specifică de control; <p>precum și de faptul că domeniile pentru adoptarea hotărârilor nu sînt încă suficient de clar stabilite.</p>	<p>Coruptibilitate Lacune de drept Atribuții excesive / contrare statutului Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative</p>	O variantă optimă ar fi ca acestea să fie o parte inerentă, în calitate de anexă, din prezentul proiect de lege sau (după modelul art. 42 alin. (7)).
11	Art. 21 alin. (1) lit. b	b) întreprinderile publice care exploatează drumurile auto, obiectele transportului feroviar, aviatic, fluvial și prin conducte, precum și alte întreprinderi din infrastructura socială și/sau economică de uz sau interes național ori local (grupa B);	<p>Sub aspectul oportunității considerăm că "întreprinderile publice care exploatează drumurile auto" ar putea fi excluse din această listă restrictivă, fapt confirmat de practica țărilor democratice, ce le-a permis, în principiu, cu succes să soluționeze problema calității drumurilor. Cu atât mai mult că proiectul prevede asemenea posibilități în cazul drumurilor auto alternative (art. 28 alin. (1)).</p> <p>De asemenea, lista obiectelor nepasibile privatizării nu ar trebui să privească interesul local. Singurul motiv plauzibil ar trebui să fie doar interesul național.</p>	<p>Coruptibilitate Costuri exagerate de implementare a normei în raport cu beneficiul public</p>	De exclus.

12	Art. 21 alin. (1) lit. c) -	c) întreprinderile de stat cărora li se permite efectuarea în exclusivitate a anumitor genuri de activitate, precum și alte întreprinderi publice, societăți comerciale cu capital integral sau majoritar public care permit statului sau unității	Atenționăm că includerea în lista obiectelor nepasibile privatizării nu are drept scop "să țină sub control situația privind volumul sau prețurile mărfurilor și tarifelor la lucrări și servicii", or aceasta ar putea fi doar unul din obiective.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De revăzut.
13	Art. 22 alin. (4) lit. a) și alin. (7)	(4) Hotărârile de transmitere a întreprinderilor de stat, subdiviziunilor lor și a bunurilor distincte proprietate a statului se aprobă de Guvern în cazul: a) transmiterii întreprinderilor de stat, societăților comerciale cu capital de stat, subdiviziunilor lor și a bunurilor distincte proprietate a statului în proprietatea unităților	Ținând cont de principiile autonomiei locale, expuse la art. 109 din Constituție, pornind de la prevederile art. 72 alin. (3) din Constituție, având în vedere că este vorba de schimbarea proprietarului bunurilor de proprietate, considerăm ilegal și abuziv ca aceasta să aibă loc în baza hotărârii de Guvern. Considerăm că acest fapt este de competența exclusivă a Parlamentului. (după modelul art. 42 alin. (7)). În acest sens este necesar a se revedea competența Guvernului, prevăzută la art. 6 de transmitere gratuită a obiectelor, proprietate de stat.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De revăzut.
14	Art. 23 alin. (3)	"în modul stabilit de legislația privind societățile comerciale și de prezenta lege".	A se vedea obiecția de la art. 4 și/sau art. 12 alin. (3) - vis-à-vis de textul "în modul stabilit de legislația privind societățile comerciale și de prezenta lege".	Coruptibilitate Norme de trimitere	De revăzut.
15	Art. 24 alin. (5)	(5) Candidații în membrii consiliului întreprinderii publice sau ai societății comerciale cu capital public pot fi selectați pe bază de concurs public desfășurat de organul central de specialitate sau de primărie, în modul stabilit de Guvern.	Guvernul nu poate interveni în domeniul ce ține de competența autorităților publice locale (ceea ce contravine art. 109 din Constituție). În cazul întreprinderilor municipale, modul de desfășurare a concursului trebuie să fie reglementat nu de Guvern, dar de autoritatea publică locală. Concomitent, asemenea acte ale Guvernului ce privesc întreprinderile de stat ar putea servi drept exemplu pentru APL.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	De revăzut.
16	Art. 25 alin (1) lit. a)	(1) În calitate de administratori ai întreprinderilor publice sau ai societăților comerciale cu capital public pot fi cetățenii Republicii Moldova: a) care au o pregătire în domeniul economiei, dreptului sau al managementului și o experiență în administrare de cel puțin 3 ani; sau	Nu este clar scopul restricției legate de cetățenie în cazul administratorului întreprinderii. Considerăm că o asemenea restricție (în asemenea formă generală) nu este conformă prevederilor art. 16 și 54 din Constituție. De asemenea nu este clar de ce administratorii trebuie să fie "specialiști tehnici".	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului	De revăzut.
17	Art. 25 alin. (3)	(3) Administratorul și contabilul-șef ai întreprinderii publice	Guvernul nu poate interveni în domeniul ce ține de competența autorităților publice locale (ceea ce	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	De revăzut.

		sau ai societății comerciale cu capital public se numesc în baza concursului public desfășurat în modul stabilit de Guvern.	contravine art. 109 din Constituție) - a se vedea obiecția de la art. 24 alin. (5).		
18	Art. 26 alin. (1)	(1) Întreprinderile publice și societățile comerciale cu capital public își întocmesc planurile de activitate financiară și economică pentru fiecare an (denumit în continuare plan anual) potrivit formelor și metodologiei stabilite de Guvern.	Guvernul nu poate interveni în domeniul ce ține de competența autorităților publice locale (ceea ce contravine art. 109 din Constituție). - a se vedea obiecția de la art. 24 alin. (5), art. 25 alin. (3).	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	De revăzut.
19	Art. 27 alin. (3)	(3) Contractele de mandat se încheie cu mandatarii statului sau ai unității	Guvernul nu poate interveni în domeniul ce ține de competența autorităților publice locale (ceea ce contravine art. 109 din Constituție). - a se vedea obiecția de la art. 24 alin. (5), art. 25 alin. (3), art. 26 alin. (1).	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	De revăzut.
20	Art. 29 alin. (3)	(3) În cazul în care administratorul fiduciar nu a asigurat atingerea de către întreprinderea administrată a indicilor prevăzuți de contract, ultimul poate fi reziliat la cererea organului central de specialitate sau a primăriei.	Prevederea privește dreptul obligațiilor (art. 512 - 1431 din Codul civil) și ar putea fi expusă în contractul de administrare fiduciară (art. 1053 - 1060) - de exemplu în contractul model stabilit/recomandat de Guvern.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De a revizui prevederea respectivă.
21	Art. 31 alin. (1)	(1) Actele neutilizate, inclusiv cele date în locațiune, pot fi vândute la decizia consiliului întreprinderii publice sau al societății comerciale cu capital public, cu acordul prealabil în scris: a) al organului central de specialitate sau al consiliului local; și b) al Ministerului Finanțelor – în cazul vânzării bunurilor care conțin metale prețioase.	Obligația obținerii acordului Ministerului Finanțelor, în cazul întreprinderilor municipale, afectează art. 109 din Constituție ce fundamentează autonomia financiară a APL, reiterată și în art. 3 din Legea nr. 397/16.10.2003 privind finanțele publice locale.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive	De a revizui prevederea respectivă.
22	Art. 31 alin. (2)	(2) Nu sînt pasibile vânzării activele neutilizate care nu corespund criteriilor stabilite de Guvern.	Prevederea art. 31 alin. (2) - nu este de competența Guvernului deoarece restricționează activitatea de gestiune (administrare) economică a proprietății (element inerent al dreptului de proprietate), iar aceasta este de competența exclusivă a Parlamentului sau a instanței de judecată, în cazurile prevăzute de lege. În concluzie prevederea art. 31 alin. (2) este neconstituțională.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive	De a revizui prevederea respectivă.
23	Art. 31 alin. (6)	(6) Mijloacele bănești obținute din vânzarea activelor neutilizate, după acoperirea cheltuielilor aferente vânzării acestora, sînt folosite, prioritar, pentru achitarea	Art. 31 alin. (6) - în cazul întreprinderilor municipale, afectează art. 109 din Constituție ce fundamentează autonomia financiară a APL, reiterată și în art. 3 din Legea nr. 397/16.10.2003 privind finanțele publice locale. În concluzie prevederea art. 31 alin. (6) este	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De a revizui prevederea respectivă.

		restanțelor întreprinderii publice sau ale societății comerciale cu capital public față de bugetul public național. Din mijloacele bănești rămase după aceste decontări, 50 % se investesc în dezvoltarea întreprinderii publice sau a societății comerciale, iar restul mijloacelor se varsă la bugetul public respectiv.	neconstituțională.		
24	Art. 32 alin. (1)	(1) Restructurarea întreprinderii publice sau a societății comerciale cu capital public se va efectua în cazul în care: a) întreprinderea publică sau societatea comercială este inclusă în listele obiectelor nepasibile privatizării; și concomitent b) întreprinderea publică sau societatea comercială este în pierdere, conform raportului anual privind rezultatele financiare; și concomitent c) activele nete (capitalul propriu) ale întreprinderii publice sau ale societății comerciale au devenit negative conform bilanțului contabil anual.	Remarcăm că restructurarea poate fi efectuată nu doar în cazurile în care întreprinderea este în pierdere, dar și în cazul în care beneficiile financiare și/sau eficiența financiară sînt joase.	Coruptibilitate Lacune de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Considerăm oportun a revedea modul de expunere a alin. (1), prin comasarea lit. a) cu ipoteza alin. (1), și prin schimbarea accentului de expunere din unul imperativ-exhaustiv, în altul permisiv. Decizia trebuie să aparțină, finalmente, doar fondatorului.
25	Art. 32 alin. (3)	(3) Elaborarea planului de restructurare a întreprinderilor publice sau a societăților comerciale cu capital public se efectuează conform regulamentului aprobat de Guvern.	Guvernul nu poate interveni în domeniul ce ține de competența autorităților publice locale (ceea ce contravine art. 109 din Constituție). (a se vedea obiecția de la art. 24 alin. (5), art. 25 alin. (3), art. 26 alin. (1)) etc. Concomitent asemenea acte ale Guvernului (regulamente) ar putea servi drept exemplu pentru APL.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	De a revizui prevederea respectivă.
26	Art. 33 alin. (3)	(3) Selectarea investitorilor privați, precum și atragerea investițiilor publice în dezvoltarea societăților comerciale cu capital public sau majoritar public se efectuează în modul stabilit de Guvern.	Guvernul nu poate interveni în domeniul ce ține de competența autorităților publice locale (ceea ce contravine art. 109 din Constituție). (a se vedea obiecția de la art. 24 alin. (5), art. 25 alin. (3), art. 26 alin. (1) etc.) Concomitent asemenea acte ale Guvernului (regulamente) ar putea servi drept exemplu pentru APL.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	De a revizui prevederea respectivă.
27	Art. 35 alin. (5)	(5) Controlul de stat asupra modului de folosire a patrimoniului public și asupra integrității acestuia se efectuează de Curtea de Conturi și de alte autorități publice competente, în condițiile legii.	Considerăm că proiectul legii ar trebui să dedice un articol separat rolului Curții de conturi (luînd ca bază prevederile Legii nr.312-XIII din 08.12.94 privind Curtea de Conturi). A se vedea obiecția de la art. 5.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lacune de drept	

28	Art. 43 alin. (1)	(1) La data intrării în vigoare a listelor obiectelor pasibile privatizării:	Listele nu pot intra în vigoare. În vigoare intră actul prin care sînt aprobate aceste liste.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
29	Art. 44 alin. (6)	(6) Pregătirea pentru privatizare se finalizează prin publicarea comunicatului informativ privind expunerea obiectului spre privatizare.		Coruptibilitate Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public	Considerăm important să se precizeze unde va fi publicat comunicatul. Sugerăm, în cazul întreprinderilor municipale - comunicatul să fie publicat și în presa locală. De asemenea, pentru asigurarea transparenței, este binevenită publicarea de comunicate, precum și alte informații legate de gestionarea bunurilor publice, pe pagina web, de exemplu a Ministerului Economiei și Comerțului, Ministerului Administrației Publice Locale, și pe pagina web a APL-ului. Menționăm că utilizarea internetului în asigurarea transparenței - presupune e eficiență înaltă. Iar practica publicării tuturor informațiilor în Monitorul Oficial - o considerăm inadecvată, inutilă și chiar abuzivă. A se vedea art. 71 alin. (4) și obiecția la el.
30	Art. 45	Articolul 45. Administrarea specială	Procedura administrării speciale necesită o concretizare a cauzelor și condițiilor în care intervine, ce înseamnă "organul abilitat sau consiliul local poate institui, în condițiile legii," care este durată "administrării speciale". Articolul 45 este vag.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
31	Art. 57 alin. (3)	(3) Comunicatul informativ privind expunerea obiectului la privatizare trebuie să fie publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și în presa locală.		Coruptibilitate Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public Lipsa / insuficiența transparenței funcționării autorităților publice	Pentru asigurarea transparenței, este binevenită publicarea de comunicate, precum și alte informații legate de gestionarea bunurilor publice, pe pagina web, de exemplu a Ministerului Economiei și Comerțului și pe pagina web a APL-ului. Menționăm că utilizarea internetului în asigurarea transparenței - presupune o înaltă eficiență financiară.
32	Art. 58 alin. (2)	(2) Prin derogare de la alin.(1), potențialii cumpărători ai acțiunilor supuse privatizării la Bursa de Valori a Moldovei vor	Atenționăm că textul alineatului remarcă o derogare, care de fapt este prevăzută la lit. h) alin. (1) art. 58. Astfel, sîntem în situația unor norme concurente.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Norme care stabilesc derogări neîntemeiate	Drept soluție ar putea servi plasarea alin. (2) art. 58, drept literă a alin. (1) art. 58.

		prezenta documentele prevăzute de reglementările bursei.			
33	Art. 60 alin. (1)	(1) Acțiunile supuse privatizării se vînd la Bursa de Valori a Moldovei conform regulilor bursei și regulamentului aprobat de Guvern.	Observația privește textul "regulilor bursei și regulamentului aprobat de Guvern". Atenționăm că cuvîntul "regulile", în opinia noastră, presupune prevederile actelor normative legislative, guvernamentale precum și interne ale Bursei de Valori. În legătură cu aceasta, referința la un regulament aprobat de Guvern este neclară.	Coruptibilitate Norme de trimitere Norme de blanșetă Atribuții extensive de reglementare	Dacă totuși autorul intenționa să punteze asupra regulamentului Guvernului, astfel cum se deduce și din alineatele ce urmează, ar fi oportună excluderea textului "regulilor bursei și".
34	Art. 62 alin. (3)	(3) Vînzătorul poate stabili, de asemenea, anumite cerințe profesionale și financiare față de participanții la concursul comercial sau investițional, în funcție de specificul activității întreprinderilor supuse privatizării și al obligațiilor postprivatizare cu caracter economic, investițional și de altă natură stipulate în caietul de sarcini. Cerințele menționate se vor indica în comunicatul informativ și în contractul de privatizare.	Obiecția privește textul "Vînzătorul poate stabili, de asemenea, anumite cerințe profesionale și financiare față de participanții la concursul". În primul rînd observăm că cuvintele "poate stabili" creează o premisă pentru corupție, deoarece astfel de prevederi poartă un caracter care nu obligă și vor crea incertitudine determinată de discreția vînzătorului (statului), altfel zis rămîne la discreția funcționarului.	Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Urmează a fi concretizate prevederile "anumite cerințe profesionale și financiare"; ""și de altă natură". Care sînt acestea cerințe, cum poate fi contestat caracterul rațional al acestor cerințe.
35	Art. 63 alin. (1)	(1) Licitările și concursurile desfășurate în procesul de privatizare sînt publice. Modul de pregătire și de desfășurare a licitațiilor și a concursurilor este stabilit de prezenta lege și de alte acte normative aprobate de Guvern.	A se vedea obiecția formulată la art. 4 din proiect.	Coruptibilitate Norme de trimitere Norme de blanșetă	Textul urmează a fi revăzut.
36	Art. 63 alin. (4)	(4) Adjudecatarul concursului investițional va prezenta o garanție bancară de executare a obligațiilor investiționale în folosul întreprinderii privatizate, în cuantumul investițiilor ce urmează a fi efectuate pe parcursul a cel puțin un an de zile. Garanțiile bancare pentru anii următori vor fi prezentate în conformitate cu contractul de privatizare.	Considerăm că impunerea obligației adjudecatarului concursului investițional de a prezenta o garanție bancară de executare a obligațiilor "în cuantumul investițiilor ce urmează a fi efectuate pe parcursul a cel puțin un an de zile" este o povară inechitabilă și chiar abuzivă. Obținerea garanției bancare este o procedură complicată și anevoioasă, iar pentru garanții investiționale de cel puțin 1 an este practic imposibilă, în particular pentru investitorii naționali.	Coruptibilitate Stabilirea unor termene nejustificate Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive	Textul urmează a fi revăzut.
37	Art. 63 alin. (7)	(7) Licitarea sau concursul care s-a desfășurat cu încălcarea regulilor stabilite de prezenta lege sau de alte acte	La articolul 63 alineatul (7) precizăm că se pot declara nule rezultatele licitației, ci nu licitația și că unul și același rezultat al licitației nu poate fi lovit de nulitate absolută și relativă concomitent.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Este necesară o precizare vis-à-vis de clauzele care determină nulitatea absolută și/sau relativă a rezultatelor

		normative este lovită de nulitate absolută sau nulitate relativă. Nulitatea licitației sau a concursului atrage după sine nulitatea contractului de privatizare respectiv.			licitației
38	Art. 64 alin. (7)	(7) În cazul întârzierii de a achita prețul obiectului privatizat la licitația cu reducerea prețului inițial, cumpărătorului i se aplică penalități de întârziere în mărime de 0,5% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.	Nu este clar în care termen maxim se admite încasarea penalităților de întârziere față de cumpărător. Mai mult decât atât, atenționăm că norma art. 64 alin. (7) este concurentă cu norma art. 63 alin. (5). Remarcăm că art. 63 alin. (5) deja prevede o modalitate de răspundere a cumpărătorului - prin pierderea dreptului "la acout sau la garanția de participare și este obligat să repare prejudiciul suportat de vânzător în partea în care prejudiciul nu este compensat prin acout sau prin garanția de participare". Astfel, care din aceste norme concurente va avea prioritate? Sau poate ele vor fi aplicate cumulativ? Este o situație neclară și abuzivă.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete	Textul urmează a fi revăzut.
39	Art. 66 alin. (6)	(6) În cazul în care pachetul de acțiuni nu a fost vândut nici la expunerea la privatizare fără anunțarea prețului inițial, pachetul de acțiuni respectiv se transmite, prin hotărârea vânzătorului, către emitentul acestora, cu titlu gratuit, drept acțiuni de tezaur, dacă cota acțiunilor constituie mai puțin de 10 % din capitalul social al emitentului. Dacă cota dată are un alt cuantum, acțiunile indicate pot fi transmise cu titlu gratuit emitentului numai la decizia Guvernului.	Obiecția privește competența Guvernului de a transmite acțiuni "cu titlu gratuit". A se vedea argumentele de la obiecția formulată la art. 22 alin. (4) lit. a) și alin. (7) (cu referință și la art.6).	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
40	Art. 66 alin. (7)	(7) În cazul în care emitentul a refuzat ori se eschivează de la preluarea acțiunilor indicate la alin.(6), hotărârea de privatizare a acțiunilor se anulează.	Considerăm inoportună utilizarea termenului de "eschivează", care de fapt presupune că emitentul nu a preluat acțiunile. Concomitent, atenționăm că nu este stabilit termenul și condițiile de preluare a acțiunilor.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
41	Art. 67 alin. (2)	(2) La privatizare în baza proiectelor individuale se vor expune pachetele de acțiuni sau cotele sociale care constituie mai mult de 50% din capitalul social al societății comerciale respective, cu condiția atragerii investițiilor capitale în dezvoltarea obiectelor specificate la alin.(1).		Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Sugerăm excluderea din formula "investițiilor capitale" a cuvântului "capitale".
42	Art. 69 alin. (1)	(1) Supravegherea procesului de privatizare este	Articolul 69 alin. (1) conține o prevedere incertă vis-a-vis de atribuțiile autorității de control. Mai	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.

		efectuată de către organul abilitat, autoritățile publice centrale, precum și de către alte autoritățile publice abilitate sau de organe special create în acest scop, în limitele competenței acestora.	grav, nu este clar cine anume este considerat drept autoritate/organ de control (atenționăm aici și textul "alte autorități publice abilitate", sau "organe special create în acest scop". Este o normă abuzivă și coruptibilă.	Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	
43	Art. 69 alin. (3)	(3) Organul de supraveghere de stat asupra pieței de valori mobiliare va controla și va supraveghea procedurile și modul de încheiere a contractelor de vânzare-cumpărare a acțiunilor în procesul privatizării.	Art. 69 alin. (3) folosește termenul de "Organul de supraveghere de stat asupra pieței de valori mobiliare" - de ce autorul să nu indice explicit - "Bursa de Valori a Moldovei", similar prevederilor art. 37, 39, 41 etc.	Coruptibilitate Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Textul urmează a fi revăzut.
44	Art. 70 alin. (1)	(1) Comisia de licitație, de concurs sau de privatizare va respinge oferta sau cererea de privatizare în cazul în care se va constata documentar că participantul la privatizare care a prezentat-o a propus sau a consimțit să propună, direct sau indirect, oricărui membru sau angajat (actual sau fost) al comisiei o favoare sub orice formă, o angajare sau orice alt serviciu ca recompensă pentru anumite acțiuni (inațiuni) sau decizii în avantajul lui.	La articolul 70 alin.(1) cuvintele "se va constata documentar" provoacă incertitudine. Ce se are în vedere "documentar"?	Coruptibilitate Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Textul urmează a fi revăzut.
45	Art. 70 alin. (3)	(3) Vânzătorul va raporta organelor competente fiecare caz de corupție, în modul stabilit de legislația privind combaterea corupției și protecționismului.	Obiecția privește textul "în modul stabilit de legislația privind combaterea corupției și protecționismului" (a se vedea argumentele expuse în obiecția de la art. 4 din proiect).	Coruptibilitate Norme de trimitere	Textul urmează a fi revăzut.
46	Art. 70 alin. (4)	(4) În cazul depistării actului de corupție după adjudecarea obiectului privatizării, procesul-verbal privind o astfel de adjudecare și contractul de privatizare respectiv se declară nule în modul stabilit de legislația privind combaterea corupției și protecționismului.	Art. 70 alin. (4) este în contradicție cu art. 21 din Constituție. Astfel, doar instanța de judecată este autoritatea competentă să stabilească vinovăția persoanei și faptul infracțiunii, inclusiv de corupție. De aceea, faptul "depistării actului de corupție" nu poate determina nulitatea contractului de privatizare. Cu atât mai mult că procedura penală oferă suficiente mecanisme de asigurare a acțiunii civile în procesul penal. Atenționăm și asupra incorectitudinii utilizării unor asemenea termeni cum sînt: "act de corupție", "se declară nule în modul stabilit de legislația privind combaterea corupției și protecționismului".	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Textul urmează a fi revăzut.
47	Art. 71 alin. (1)	(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea vor prezenta Guvernului, pînă la 1 aprilie al fiecărui an, rapoarte privind totalurile administrării și deetatizării	Art. 71 alin. (1) - obligația prezentării de către APL a rapoartelor financiare Guvernului contravine art. 109 din Constituție și art.3 din Legea nr. 397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	Textul urmează a fi revăzut.

		proprietății unităților			
48	Art. 71 alin. (4)	(4) Informația indicată la alin.(3), precum și altă informație privind administrarea și deetatzarea pot fi plasate și pe internet, însă această informație va avea un caracter neoficial.	Menționăm că utilizarea internetului în asigurarea transparenței presupune o eficiență înaltă, iar practica publicării tuturor informațiilor în Monitorul Oficial o considerăm inadecvată, inutilă și chiar abuzivă. Totuși, este important să se precizeze unde în Internet va fi plasată informația respectivă: pe pagina web, de exemplu a Ministerului Economiei și Comerțului, Ministerului Administrației Publice Locale, pe pagina web a APL-lui respectiv.	Coruptibilitate Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public Lipsa / insuficiența transparenței funcționării autorităților publice	Textul urmează a fi revăzut.
49	Art. 74	Articolul 74. Reorganizarea și privatizarea întreprinderilor intergospodărești	Atenționăm faptul că Codul civil nu operează cu așa noțiune de persoană juridică cum este "întreprindere intergospodărească". Art. 74 alin. (1) în partea în care se menționează că "În cazul în care toți fondatorii unei întreprinderii nu mai există și nu au succesori de drepturi, reorganizarea întreprinderii se efectuează în temeiul hotărârii consiliului raional pe al căror teritoriu a fost situată întreprinderea." Considerăm că poate e cazul reorganizării în temeiul hotărârii instanței de judecată. Cel puțin articolul 69 a Codului Civil prevede că, în cazurile prevăzute de lege, reorganizarea persoanei juridice prin divizare sau separare se efectuează în baza unei hotărâri judecătorești. O asemenea prerogativă ar fi bine de transmis instanței de judecată, decât organelor administrației locale. "Reorganizarea întreprinderii se efectuează în temeiul hotărârii consiliului raional" - este o prevedere abuzivă, concurentă prevederilor Codului civil. Un alt aspect este aplicabilitatea situației "bunului fără stăpîn". Dacă admitem, ipotetic, că ar putea exista situația în care "toți fondatorii unei întreprinderii nu mai există și nu au succesori de drepturi", în asemenea caz cotele acestor fondatori, prin hotărârea instanței de judecată, urmează a fi trecute în proprietatea statului (a se vedea Cartea II Titlul III Capitolul II din Codul Civil).	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Textul urmează a fi revăzut.
50	Art. 75	Articolul 75. Privatizarea obiectelor din domeniul infrastructurii	Termenul "din domeniul infrastructurii" - este vag, și poate fi interpretat abuziv.	Coruptibilitate Lacune de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Considerăm că lista acestor întreprinderi trebuie să fie exhaustivă și expusă ca anexă la prezenta lege - după modelul art. 21 (a se vedea și obiecția expusă la art. 21).
51	Art. 75 alin. (2)	(2) Pregătirea pentru privatizare a întreprinderilor din domeniul infrastructurii va include, după caz, activități de divizare după principiul teritorial și/sau cel tehnologic, respectându-se cerințele economice și cele ecologice.	La articolul 75 alin. (2) creează incertitudine expresiile "respectându-se cerințele economice" "respectându-se cerințele ... ecologice". În mod separat atenționăm caracterul abuziv al sintagmei "cerințele economice".	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Asemenea prevederi urmează a fi precizate.

52	Art. 76 alin. (1)	(1) Încăperile nelocuibile proprietate publică, inclusiv cele care au fost date în locațiune, pot fi privatizate, dacă aceste încăperi sînt incluse în lista obiectelor pasibile privatizării prin modalitățile stabilite la art.37. Contractele de privatizare încheiate cu încălcarea acestor cerințe sînt lovite de nulitate absolută.	Considerăm că este eronat expusă concepția dreptului de preemțiune. Potrivit Codului civil titularul dreptului de preemțiune poate face uz de el în cazul în care persoana obligată încheie cu un terț contract de vânzare-cumpărare. Privatizarea în sine presupune o vânzare - cumpărare pe care o inițiază statul. Prin urmare, locatarului dacă i se conferă dreptul de preemțiune prin prezentul proiect și acesta face uz de el, atunci, obiectul nu se scoate la privatizare, ci se vinde direct celui care este titularul dreptului de preemțiune.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Textul urmează a fi revăzut.
53	Art. 78	Articolul 78. Formarea și privatizarea complexului bunurilor imobile (4) Complexul bunurilor imobile supus privatizării se expune la prima licitație sau la primul concurs numai cu terenul aferent acestui complex. (5) Privatizarea terenului aferent înainte de privatizarea obiectelor (obiectului) care se află pe acest teren este lovită de nulitate absolută.	Referitor la articolul 78 considerăm că nu este clar care este logica alineatelor (4) și (5). Alineatul 4 se referă la faptul că doar la prima licitație se expun bunurile cu terenul aferent. Acest fapt presupune că la 2-a expunere poate fi expus și fără teren. Totodată alineatul 5 vine cu o reglementare clară potrivit căreia, indiferent de a cîta oară se expun spre privatizare aceste bunuri, contractele de privatizare a terenurilor încheiate înainte de contractele de privatizare a bunurilor imobile situate pe acest teren sînt nule.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
54	Art.79 alin. (8)	(8) Nu pot fi privatizate terenurile: a) din domeniul public; b) ocupate de obiectele distincte de menire socială, bunurile rezervelor materiale de stat, rezervelor de mobilizare sau ale protecției civile nepasibile privatizării; c) poluate cu substanțe chimice sau radioactive ori infectate cu preparate biologice periculoase; d) care potrivit altor acte legislative nu pot fi înstrăinate.	În ceea ce privește art.79 alin. (8), care stabilește interdicțiile în vederea privatizării terenurilor, considerăm că în genere în acest proiect de lege urmează a fi inserat un articol sau capitol separat care să conțină toate excepțiile și interdicțiile legate de obiectele care nu pot fi privatizate și subiecții care nu pot participa la privatizare. De asemenea, considerăm că interdicțiile expuse la alineatul vizat sînt neclare și pot fi interpretate abuziv (în particular lit. a) și b)). O asemenea interdicție nu satisface exigențele de previzibilitate stabilite de art. 54 alin. (2) și (4) de Constituție.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
55	Art. 81 alin. (2)	(2) Autentificarea notarială a contractului de privatizare se va efectua în cazurile prevăzute de lege sau prin acordul părților. Cheltuielile pentru autentificarea contractului sînt suportate de cumpărător.	Referitor la articolul 81 alin. (2) considerăm că cuvintele "sau prin acordul părților" urmează a fi excluse. Reieșind din faptul că contractul de privatizare nu este unul obișnuit, (deoarece parte a contractului este statul prin intermediul Agenției de privatizare), nu este oportun de a indica că la acordul părților contractul va fi autentificat notarial sau nu va fi. Agenția în fiecare caz poate insista asupra autentificării notariale, aceasta prin urmare devenind o clauză esențială a contractului, și, în asemenea caz, cumpărătorul nu va fi în drept să refuze o asemenea autentificare, fiind obligat să suporte cheltuieli suplimentare pentru autentificarea notarială, care nici pe departe nu sînt mici. Plus la aceasta, în anumite cazuri acest moment poate crea o premisă pentru corupție, și anume: persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Agenției pot avea înțelegere cu unii notari, care, în schimbul unor beneficii, pot promova autentificarea obligatorie a	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.

			contractelor de privatizare anume la acești notari. Acest aspect de asemenea poate fi prevenit printr-o reglementare particulară (de fapt, se sugerează o procedură de achiziții publice ale serviciilor notariale).		
56	Art. 82	Articolul 82. Viciile obiectului supus privatizării	Cu referință la articolul 82 dorim să atenționăm asupra faptului că acest articol într-o anumită măsură reproduce prevederile articolelor 763, 764 din Codul civil care expres se referă la viciile de natură materială și juridică a bunurilor care se transmit în baza contractului de vânzare - cumpărare. Astfel, acesta de fapt intervine drept o normă concurentă normelor Codului civil. În ceea ce privește alineatul (2) al art.82 considerăm că acesta este de prisos. Deoarece acest alineat nu este coordonat cu articolul 77 din proiect care prevede că privatizarea construcțiilor nefinisate este posibilă doar având pe lângă alte documente și documentația de proiectare și deviz, iar în cazul lipsei documentelor indicate, acestea se restabilesc, cu titlu gratuit, la cererea vânzătorului sau a comisiei de privatizare, de către instituțiile publice, întreprinderile publice și de către autoritățile administrației publice respective. Prin urmare, lipsa documentației de proiectare și deviz nu poate fi considerată viciu material al obiectului supus privatizării, deoarece acestea se restabilesc înainte de privatizare de către vânzător. Art. 82 alin. (5), care stabilește reglementări în materia acțiunii de evicțiune, contravine articolului 766 din Cod civil. Urmează a fi modificat sau exclus.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
57	Art.83 alin. (1)	(1) Dreptul de proprietate asupra obiectului privatizat trece la cumpărător după achitarea integrală a prețului obiectului, dacă contractul de privatizare nu prevede achitarea în rate.	Nu este clară prevederea de la alineatul (1) a art.83 care stabilește că dreptul de proprietate asupra obiectului privatizat trece la cumpărător după achitarea integrală a prețului obiectului, dacă contractul de privatizare nu prevede achitarea în rate. Apare întrebarea dacă contractul prevede achitarea în rate, atunci care va fi considerat momentul trecerii dreptului de proprietate: momentul achitării primei rate sau achitării ultimei rate? Considerăm că și-n cazul achitării în rate dreptul de proprietate asupra obiectului privatizat trece la cumpărător după achitarea integrală a prețului obiectului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete	Textul "dacă contractul de privatizare nu prevede achitarea în rate" - urmează a fi exclus.
58	Art. 84 alin. (1)		Art. 84 alin. (1) - a se vedea obiecția de la art. 4. Mai mult, legea penală sau contravențională nu poate conține garanții de executare a contractelor sau careva răspundere pentru neexecutarea contractelor de înstrăinare de bunuri. Asemenea garanții se prevăd doar în Codul civil. Orice încercare de a stabili asemenea garanții în Codul penal sau contravențional contravine Protocolului 1 la CADO, nu satisface exigențele art. 54 din Constituție. A se vedea suplimentar și Hotărârea Curții Constituționale nr. nr. 17 adoptat: 02.04.2002 pentru controlul constituționalității unor prevederi din art. 155/3 din Codul penal în redacția Legii nr. 1436-XIII din 24 decembrie 1997 "Pentru modificarea și	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Textul urmează a fi revăzut.

			completarea Codului penal".		
59	Art. 84 alin. (2)	(2) Pînă la achitarea deplină a prețului obiectului vîndut în rate sau pînă la executarea integrală a obligațiilor postprivatizare prevăzute în contractul de privatizare conform condițiilor concursului comercial sau investițional desfășurat, cumpărătorul nu este în drept, fără acordul prealabil în scris al vînzătorului: a) să gajeze sau să înstrăineze pachetul pe acțiuni procurat sau activele pe termen lung ale întreprinderii privatizate, sau alt obiect privatizat; b) să transfere, integral sau parțial, obligațiile sale contractuale.	Art. 84 alin. (2) - este o normă abuzivă, deoarece, din momentul achitării integrale a sumei contractului, cumpărătorul devine proprietar deplin, indiferent de obligațiile postprivatizare și poate să efectueze orice acțiuni cu bunul dat. În mod contrar se consideră o limitare a dreptului de proprietate - iar aceasta contravine art. 9, 46 și 127 din Constituție. Mai mult, alin. (4) al aceluiași articol stabilește o normă care contrazice celor stipulate în acest alineat și, anume, aceasta permite înstrăinarea bunului privatizat înainte de executarea obligațiilor postprivatizare.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa unor termene concrete Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
60	Art. 84 alin. (5)	(5) Controlul executării contractelor de privatizare este efectuat de către cumpărător, vînzător, precum și de alte autorități publice competente, în limitele competenței acestora.	Considerăm că este o normă ilegală/neconstituțională în raport cu prevederile art. 9, 46 și 127 din Constituție, deoarece admite intervenția unei autorități publice în relații civile (chiar și în cazul în care statul sau asemenea autoritate este parte contractantă. În ultimul caz intervenția nu trebuie să poarte un caracter politic, autoritar). Mai mult, textul "și de alte autorități publice competente" produce o incertitudine, și sub aspectul neclarității subiecților ce ar putea interveni și competenței acestora.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea	Textul urmează a fi revăzut.
61	Art. 84 alin. (6) și (7)	(6) Dacă cumpărătorul obiectului privatizat nu îndeplinește obligațiile postprivatizare, contractul de privatizare poate fi reziliat conform art.91 alin.(4). (7) În cazul indicat la alin.(6), cumpărătorului i se restituie suma plătită pentru obiectul privatizat, reținîndu-se din aceasta prejudiciul cauzat: a) întreprinderii privatizate, inclusiv prejudiciul efectiv legat de diminuarea valorii de piață a activelor nete (cuantumului capitalului propriu) ale acesteia la data restituirii, în comparație cu data privatizării; b) vînzătorului, inclusiv cheltuielile suportate de acesta la privatizarea obiectului și venitul ratat legat de scăderea prețului de vînzare a	Art. 84 alin. (6) și (7) este oportun să fie transferate la art.91 deoarece au același obiect de reglementare - rezilierea contractului, avînd la bază neexecutarea obligațiilor din partea cumpărătorului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Textul urmează a fi revăzut.

		obiectului expus repetat la privatizare, în comparație cu privatizarea inițială.			
62	Art.85 alin. (3)	(3) Vânzătorul poate să antreneze pentru efectuarea controalelor postprivatizare și expertizelor, precum și pentru soluționarea litigiilor de privatizare specialiști cu experiență în domeniile respective, remunerându-i conform legislației.	Articolul 85 alineatul (3) conține o atribuție administrativă discreționară.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	Considerăm că aceasta ar trebui să fie în primul rând inclusă în contract drept clauză, iar în al doilea rând - este vorba de servicii ce urmează a fi procurate și achitate în modul prevăzut de Legea privind achizițiile publice. În legătură cu aceasta prevederea analizată trebuie revăzută.
63	Art. 86 alin. (1)	(1) Susținerea de către stat și de către unitățile		Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem reformarea pentru redarea unui accent permisiv, dar nu imperativ dreptului (dar nu a obligației) statului și unităților Mai mult, deoarece acțiunile expuse la literele a) - e) din alin. (1) art. 86 privesc doar întreprinderile în perioada postprivatizare, aceasta transformă art. 86 în unul discriminator și inechitabil în raport cu celelalte întreprinderi care nu se află în perioada de postprivatizare. Amintim că asemenea activități sînt aplicabile, fiind reiterate, practic în toate actele, inclusiv cu caracter normativ, a căror scop este susținerea antreprenoriatului.
64	Art. 89 alin. (3)	(3) Pentru efectuarea supravegherii postprivatizare, vânzătorul este în drept să ia cunoștință de registrele contabile, documentația tehnică și de altă natură aferentă executării obligațiilor contractuale, precum și să ia cunoștință la fața locului de patrimoniul respectiv.	Prevederea de la alin. (3) a art.89 este abuzivă. Prevederea potrivit căreia "Vânzătorul este în drept să ia cunoștință de registrele contabile, documentația tehnică și de altă natură aferentă executării obligațiilor contractuale, precum și să ia cunoștință la fața locului de patrimoniul respectiv" reprezintă o atribuție administrativă discreționară ce permite vânzătorului să abuzeze de acest drept și să intervină permanent în activitatea cumpărătorului, creînd astfel premise de corupție.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	Textul urmează a fi revăzut.
65	Art. 89 alin. (6) lit. d)	(6) În cazul depistării încălcărilor obligațiilor asumate de către cumpărător, vânzătorul are dreptul: a) să modifice sau să rezilieze, prin acordul părților sau prin hotărîrea instanței judecătorești, contractul de	Acesta nu este un drept, dar o obligație a oricărei persoane să denunțe faptul săvîrșirii unei infracțiuni. Concomitent, menționarea acestei obligațiuni în calitate de drept determină concluzia utilizării organelor de urmărire penală drept instrument de intimidare pentru "apărarea" dreptului de proprietate. A se vedea obiecția formulată la art. 84 alin. (1). Suplimentar remarcăm și	Coruptibilitate Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	De exclus

		privatizare; ori b) să înainteze acțiune de revendicare a bunurilor proprietate publică care au fost depistate în posesiunea și folosința cumpărătorului, însă nu au fost reflectate în bilanțul contabil sau în actul de predare-primire, sau în componența construcției nefinalizate, sau în suprafața încăperii nelocuibile privatizate; și c) să ceară, în modul stabilit, penalități și repararea prejudiciului, în partea neacoperită de penalități; și, după caz, d) să înainteze demersul în organele de anchetă și de urmărire penală.	incorectitudinea termenului "organele de anchetă" - care nu se mai utilizează în CPP.		
66	Art. 93 alin. (4) - (5)	(4) La soluționarea litigiilor de privatizare se va aplica legea materială și procedurală a Republicii Moldova. (5) Termenul de prescripție pentru înaintarea în instanța judecătorească a acțiunii care a luat naștere din litigii de privatizare este de 3 ani.	Prevederea dată este inutilă, fiind aplicabile normele Codului civil și Codului de procedură civilă ce reglementează aplicabilitatea în timp și spațiu a legii. Art. 93 alin. (5) este o normă concurentă Codului de procedură civilă, care de jure deține "monopolul" reglementării prescripției civile.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus.
67	Art. 93 alin. (6)	(6) Acțiunile, apelurile și recursurile legate de litigiile de privatizare și înaintate de către vânzător în instanțele judecătorești sînt scutite de plata taxei de stat.	Art. 93 alin. (6) este o normă concurentă prevederilor Legii nr. 1216 din 03.12.92 privind taxa de stat. Mai mult, Legea nr. 1216-XII din 03.12.92 nu prevede scutiri asemenea celor propuse prin reglementările alin. (6) art. 93.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus.
68	Art. 95 alin. (1)	(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția: art.20 și 26, care vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2007; art.29, care se va pune în aplicare după intrarea în vigoare a legii privind administrarea fiduciară; art.34 alin.(4), (8)-(9), care se va pune în aplicare după intrarea în vigoare a legii privind proprietatea publică și delimitarea ei, precum și a legii privind evidența și supravegherea patrimoniului public.	Obiecția privește intrarea în vigoare a unor prevederi (art. 20 și 26) de la 1 ianuarie 2007. Atenționăm că conform art. 76 din Constituție, Hotărîrii Curții Constituționale nr. 32 din 29.10.98 și Legii nr. 173/06.07.94 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, legea publicată intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei, dar care nu poate precede data publicării legii. Respectiv, data de "1 ianuarie 2007" urmează să fie revăzută, cu garanția ca această să nu preceadă data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Un alt aspect privește intrarea în vigoare a art. 39 și art.34 alin.(4), (8)-(9) - atenționăm că este vorba de legi noi, ce urmează a fi adoptate: Legea privind administrarea fiduciară, Legea privind proprietatea publică și delimitarea ei, Legea privind evidența și supravegherea patrimoniului public. Faptul că acestea urmează să fie adoptate remarcă faptul că Parlamentul - este în drept oricînd să hotărască neadoptarea lor, dar modificarea legislației existente,	Coruptibilitate Lipsa unor termene concrete Stabilirea unor termene nejustificate	Textul urmează a fi revăzut.

			și/sau poate adopta asemenea legi, dar sub o altă denumire etc. Altfel zis, tehnica legislativă nu admite norme de blanșetă, individualizate, inclusiv prin denumire, ce fac referire la acte de viitor. În cazul dat, o alternativă optimă ar fi abținerea de la individualizarea normei de blanșetă și stabilirea, fără condiții, a unui termen de la care articolele date să fie considerate în vigoare (termenul dat trebuie să fie suficient pentru ca, ținând cont de toate aspecte procesului de legiferare, să fie posibilă adoptarea unor asemenea legi).		
69	Art. 95 alin. (2)	(2) În situațiile juridice de privatizare în curs de realizare la data intrării în vigoare a prezentei legi: a) în privința cărora au fost încheiate contractele de privatizare, se vor aplica prevederile actelor legislative în vigoare pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi; b) în privința cărora nu au fost încheiate contractele de privatizare, se vor aplica prevederile prezentei legi, cu compensarea pagubelor cauzate.	eferitor la alineatul (2) art.95 considerăm că este o prevedere neclară care produce o incertitudine. Este evident că, conform art. 6 din Codul civil, prezenta lege, din momentul intrării în vigoare, nu va putea fi aplicată situațiilor juridice apărute înainte de intrarea în vigoare, deoarece are doar caracter activ. Astfel, art. 6 din Codul civil prevede că "legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. "În asemenea situație, o sugestie ar fi menținerea doar a lit. b) de la art. 95 alin. (2). Dar și în cadrul acesteia urmează a clarifica condițiile, cuantumul și mecanismul de reglementare a compensării pagubelor cauzate prin intervenția noii legi.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Textul urmează a fi revăzut.
70	Art. 95-97			Coruptibilitate Stabilirea unor termene nejustificate	Remarcăm și acel fapt că prevederile ce țin de implementarea legii, stabilite la art. 95 și 97 urmează a fi coroborate, dat fiind că proiectul legii examinate abundă de norme de blanșetă la acte normative ce urmează a fi adoptate de Guvern. Respectiv, termenul de 8 luni prevăzut la art. 97 trebuie să fie aplicat și în cazul art. 95.
71	Art. 98 și 99	Articolul 98. Finanțarea restructurării, lichidării și privatizării obiectelor proprietate publică Articolul 99. Distribuirea veniturilor din privatizarea proprietății publice	Art. 98 și 99 - Este o normă care nu ține de domeniul de reglementare a proiectului legii examinat. Mai mult, prevederile respective stabilesc modul de distribuire a veniturilor la buget - aspect/domeniu care ține exclusiv de obiectul Legii bugetului. Mai mult, prin reglementarea unor cuantumuri de 5% sau altele (similar art. 98 alin. (1)) se creează norme concurente celor prevăzute în Legea bugetului. Atenționăm și acel fapt că art. 98 alin. (3) este neconstituțional, deoarece conform art. 66 lit. h), 130 și 131 din Constituție, formarea, administrarea, utilizarea și controlul resurselor financiare ale statului, ale unităților administrativ-teritoriale și ale	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții extensive de reglementare Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Textul urmează a fi revăzut.

		instituțiilor publice sînt reglementate prin lege. Art. 98 alin. (3) admite, însă, delegarea acestei împuterniciri Guvernului. O asemenea prevedere generează un risc deosebit de înalt de coruptibilitate. Obiecția dată este aplicabilă și art. 99. Mai mult, prevederile art. 98 la fel ca și a art. 99 reprezintă și o "obligare" a Parlamentului de a-și autolimita atribuțiile, fapt ce contravine Constituției (art. 6, 72 ș.a. din Constituție).	
--	--	--	--

Concluzii

În concluzie, menționăm că proiectul legii necesită a fi supus unei revizii conceptuale și redacționale, în vederea excluderii deficiențelor remarcate în prezentul raport de expertiză, care nefiind remediate vor favoriza comiterea unor eventuale acte de corupție.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției